

Lectio Divina segédanyag

A év – Mt 5,13-16

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Lectio Divina munkacsoport:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Livia, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Rácz Dávid, Haász Rebeka Anna, Görföl Tibor

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Vermes Nikolett

Szemlélődési nézőpont

Asztalos Livia

Szerkesztő

Asztalos Livia

Tanítóhivatali nézőpont

Járai Ferenc, Sárszegi Judit

Zenei nézőpont

Csonka Laura, Harag Márton

Mohay Réka, Rácz Dávid

Lektorálta: Nyúl Viktor és Hegyi László

Nyelvhelyesség: Nyúlné Révfalvi Ildikó

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Ti vagytok a világ világossága.

Abban az időben Jézus így szólt tanítványaihoz: „Ti vagytok a föld sója. De ha a só ízét veszti, mivel sózzák meg? Nem való az egyébre, mint hogy kidobják, s eltapossák az emberek. Ti vagytok a világ világossága. A hegyen épült várost nem lehet elrejteni. Lámpát sem azért gyújtanak, hogy a véka alá rejtsek, hanem a lámpatartóra teszik, hogy világítson mindenkinek a házában. Úgy világítson a ti világosságtok az emberek előtt, hogy látva jótetteiteket, magasztalják mennyei Atyátokat!”

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus nézőpont

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

¹³ Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθὲν ἔξω καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

Ti vagytok a föld sója: ha pedig a só ízét veszíti, mivel lesz megsózva? Semmire sem jó, hacsak nem arra, hogy kidobva az emberek lábbal tiporják.

¹⁴ Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη·

Ti vagytok a világ világossága, nem lehet a hegyen fekvő várost elrejteni.

¹⁵ οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.

És nem gyújtanak mécsest és helyezik azt a véka alá, hanem a mécses tartóra, hogy világítson mindenkinek a házban.

¹⁶ οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὥπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Így világítson a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti Atyátokat, a mennyekben lévő.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹³Vos estis sal terrae; quod si sal evanuerit, in quo salietur? Ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus.

¹³Ti vagytok a föld sója. Ha a só ízét veszti, ugyan mivel sózzák meg? Nem való egyébre, mint hogy kidobják, s az emberek eltapossák.

¹³Ti vagytok a föld sója. De ha a só ízetlenné válik, mivel sózzák meg? Semmire sem jó többé, mint hogy kidobják, és eltapossák az emberek.

¹³Ti vagytok a föld sója. Ha a só ízét veszti, ugyan mivel sózzák meg? Nem való már egyébre, mint hogy kidobja és széttapossa az ember.

¹³Ti vagytok a földnek savai; ha pedig a só megízetlenül, mivel sózzák meg? nem jó azután semmire, hanem hogy kidobják és eltapossák az emberek.

¹³Ti vagytok a föld sója. De ha a só ízét veszti, mivel lehet visszaadni az ízét? Semmire sem való már, csak arra, hogy kidobják, és széttapossák az emberek.

¹⁴Vos estis lux mundi. Non potest civitas abscondi supra montem posita;

¹⁴Ti vagytok a világ világossága. A hegyen épült várost nem lehet elrejtteni.

¹⁴Ti vagytok a világ világossága. Nem lehet elrejtteni a hegyre épült várost.

¹⁴Ti vagytok a világ világossága. A hegyre épült város el nem rejthető.

¹⁴Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethetik el a hegyen épített város.

¹⁴Ti vagytok a világ világossága. Nem lehet elrejtteni a hegyen épült várost.

¹⁵neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus, qui in domo sunt.

¹⁵S ha világot gyújtanak, nem rejtik a véka alá, hanem a tartóra teszik, hogy mindenkinek világítson a házban.

¹⁵Lámpát sem azért gyújtanak, hogy aztán a véka alá tegyék, hanem a lámpatartóra, hogy világítson mindenkinek, aki a házban van.

¹⁵És ha világosságot gyújtanak, nem teszik véka alá, hanem a tartóra, hogy világítson a ház minden lakójának.

¹⁵Gyertyát sem azért gyújtanak, hogy a véka alá, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék és fényljék mindazoknak, a kik a házban vannak.

¹⁵Lámpást sem azért gyújtanak, hogy a véka alá tegyék, hanem hogy a lámpatartóra, és akkor világít mindenkinek a házban.

¹⁶*Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant vestra bona opera et glorificent Patrem vestrum, qui in caelis est.*

¹⁶Ugyanígy a ti világosságotok is világítson az embereknek, hogy jótetteiteket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat!

¹⁶Úgy világítson a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiteket és dicsőítsék Atyátokat, aki a mennyekben van.

¹⁶Így világítson világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiteket és magasztalják mennyei Atyátokat.

¹⁶Úgy fényljék a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.

¹⁶Ugyanígy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó tetteiteket, és dicsőítsék mennyei Atyátokat!

1.1.3. Behatárolás

A hegyi beszéden belül Jézus a boldogság-mondások után (Mt 5,3-12) újabb gondolatmenetbe kezd, amit az általa használt két metafora: „a föld sója” és „a világ világossága” jelez (Mt 5,13-14). Ezekkel a képekkel hallgatóit szólítja meg, s a világban való küldetésükről tanítja őket. Mivel a Mt 5,17 verstől már az ószövetségi törvény és Jézus kapcsolatáról olvashatunk, így az általunk vizsgált evangéliumi szakasz a Mt 5,13-16 versek között található.

1.1.4. Szószerinti üzenet

A hegyi beszéd ezen rövid szakaszában (Mt 5,13-16) Máté Jézus tanításából két szimbólumot hangsúlyoz, amelyeket többes szám második személyben mond a hallgatóságnak: „Ti vagytok a föld sója” (Mt 5,13), „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14). E jelképekkel a keresztyén ember küldetését, a világban való felelősségteljes szerepét kívánja kifejezni.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

τὸ ἅλας τῆς γῆς (*to hálász tész gész*) (Mt 5,13) „a föld sója”

A só Jézus korában is ízesítésre, fertőtlenítésre, konzerválásra használták. Fontos szerepe volt tehát a hétköznapi életben. Sajátos és egyedi az Újszövetségben, hogy Máté összekapcsolja a „föld” kifejezéssel. A „föld sója” szókapcsolat tehát szimbolikus jelentésű: ahogyan a só konzerválja, illetve megízesíti az ételt, úgy kell a keresztényeknek is életvitelükkel értéket menteni s átadni, továbbá ízt: értelmet s reményt adni az emberek életének. Ahogyan a só fertőtlenít, úgy kell Jézus tanítványainak is küzdeni a bűn fertőzése ellen.

τὸ φῶς τοῦ κόσμου (*tofósz tú kozmú*) (Mt 5,14) „a világ világossága”

A „világosság” képe Máténál Jézus nyilvános működésének kezdetéhez (Mt 4,16), illetve színeváltozásához (Mt 17,2) is kapcsolódik, továbbá János evangéliumában is megjelenik (pl. Jn 1,4- 5.7-9; Jn 3,19; Jn 12,36). Fontos megállapítanunk, hogy János evangélista a „világ világossága” kifejezést Jézus személyéhez köti, sőt maga az Úr beszél így önmagáról, küldetéséről (Jn 8,12; Jn 9,5; vö. Jn 11,9; Jn 12,46). Máténál viszont Jézus Krisztus a hallgatóságát, az ő tanítványait nevezi így (Mt 5,14). A fény szimbóluma azt jelzi, hogy az Isten Fia legyőzte a bűn és a halál sötétségét.

Ahogyan a Hold nem a saját fényét, hanem a Napét sugározza a Földre, úgy a keresztény ember is csak Jézus Krisztus világosságát adhatja a világ számára. Minden pillanatban Jézust kell tehát sugároznunk (vö. Mt 5,16), de ez csak akkor lehetséges, ha az ő világosságát befogadjuk, s ez alapján élünk. Ez ad értelmet életünknek.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

10,22 "Mindenki szemében gyűlöletesek lesztek nevemért. Aki azonban mindvégig kitart, az üdvözülni fog."

Szinoptikus párhuzamok

Mk 4,21 "Ezután így folytatta: „Vajon azért gyűjtanak lámpát, hogy a véka vagy az ágy alá rejtsek? Nem azért, hogy a lámpatartóra tegyék?"

Mk 9,50 "A só jó. De ha a só elveszti ízét, mivel ízesítik meg? Legyen bennetek só, és éljetekek békében egymással."

Lk 8,16 "Senki sem gyújt világot azért, hogy befördje valami edényfélével, vagy hogy az ágy alá tegye. Inkább a tartóra teszi, hogy aki csak belép, lássa világát."

Lk 11,33 "Senki sem gyújt világot, hogy eltakarja vagy a véka alá rejtse. Inkább a tartóra teszi, hogy aki csak belép, lássa világát."

Lk 14,34-35 "A só hasznos. De ha a só elveszti az ízét, mivel ízesítik meg? Sem földnek, sem trágyának nem való. Kidobják. Akinek van füle a hallásra, hallja meg!"

Jn 3,21 "Aki ellenben az igazsághoz szabja tetteit, a világosságra megy, hadd derüljön fény a tetteire, amelyeket az Istenben vitt végbe."

Jn 8,12 "Egy másik alkalommal így beszélt Jézus: „Én vagyok a világ világossága. Aki követ, nem jár többé sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága."

Jn 9,5 "Amíg e világban vagyok, világossága vagyok a világnak."

Jn 15,8 "Azáltal dicsőül meg Atyám, hogy bő termést hoztok, és a tanítványaim lesztek."

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Lev 2,13 "Sózz meg minden áldozatot, amelyet felajánlasz és ne szűnjél meg a te Istened szövetségének sóját hinteni áldozatodra. Minden ajándékkal mutass be sót Uradnak, Istenednek."

Szám 18,19 "Tehát minden szent adományt, amelyet Izrael fiai felajánlanak az Úrnak, neked adok, s veled a fiaidnak és a leányaidnak, minden időre téged megillető osztályrészülni. Ez örökre fennmaradó osztályrészed az Úr előtt, neked, s veled együtt utódaidnak."

Iz 2,2 "Az utolsó időkben az Úr házában hegye szilárdan áll majd a hegyek tetején, és magasabb lesz a halmoknál. Odaözlönnének mind a nemzetek"

1 Kor 10,31 "Tehát akár esztek, akár isztok vagy bármi mást tesztek, tegyetek mindent Isten dicsőségére."

Ef 5,8-9 "Valaha sötétség voltatok, most azonban világosság az Úrban. Éljetek úgy, mint a világosság fiai. A világosság gyümölcse csupa jóság, igazságosság és egyenesség."

Fil 1,11 "s bővelkedni fogtok az igaz élet gyümölcsében, amelyet Jézus Krisztus szerzett, Isten dicsőségére és tiszteletére."

Fil 2,15 "hogy kifogástalanok és tiszták legyetek, Istennek ártatlan gyermekei a gonosz és romlott nemzedékben, amelyben úgy kell ragyognotok, mint a csillagoknak a mindenségben."

Kol 4,6 "Beszédetek legyen mindig szíves, sóval ízes, akkor majd helyesen meg tudtok felelni mindenkinek."

1 Pt 2,12 "Éljetek szép életet a pogányok között, hogy lássák jótetteiteket, és látogatása napján majd magasztalják Istent, épp amiért most gonosztevőnek rágalmaznak benneteket."

Jel 21,10 "És lélekben elvitt egy nagy magas hegyre, s ott megmutatta nekem a mennyből, az Istentől alászállt szent várost, Jeruzsálemet."

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus nézőpont

2.1.1. Szószerinti fordítás

Miután buzdította őket, most dicséri, hogy vigasztalódjanak. Igen magasrendű parancsokat adott ugyanis, az ószövetségi előírásoknál magasabb rendűeket, s ezért, hogy ne zavarodjanak össze és ne bizonytalanodjanak el, attól félve, hogy nem tudják végrehajtani a rendelkezéseit, így szól hozzájuk: ti vagytok a föld sója. Ily módon tanújelét adja, hogy maradéktalanul szükséges minden, amit elmondott. Mert nem csak a saját életetek miatt fontos az üzenetek, közli az apostolokkal, hanem az egész világnak. Nem két városba, nem is tízbe vagy húszba küldelek titeket, nem is csak egyetlen néphez, mint egykor a prófétákat, hanem a földhöz, a tengerhez, az egész világhoz, amelynek rosszul megy a sora. Ezzel az állításával azt fejezi ki, hogy az egész emberi természet elvesztette az ízét, és pusztulásnak indult a bűn miatt. Úgy értsük talán, hogy az apostolok állítják helyre azt, ami megromlott? Szó sincs róla. Ami ugyanis már tönkrement, azt nem lehet feljavítani sóval. Nem volt módjuk tehát ilyesmire. Arról van szó, hogy mindazt, aminek már korábban helyreállt az állapota, amit rájuk bízta, ami már elvesztette a rossz szagát, azt most megsózzák, és így megőrzik azt a friss állagát, amelyet az Úr hozott létre. Krisztus erejének köszönhető, hogy az emberek megszabadultak a bűn rothadtságától; az viszont az apostolok erőfeszítésének és fáradozásának gyümölcse, hogy nem térnek vissza romlott állapotukba.

Aranyszájú Szent János

2.1.2. Catena Aurea

Ezzel a rövid evangéliumi szakasszal az egyházatyák az apostoli – keresztényi – hivatás fontosságát és felelősségét magyarázták, értelmezték.

A tizenharmadik versben a „föld sója” kifejezéssel kapcsolatban több egyházatya azt hangsúlyozza, hogy ahogyan a só ízesíti és tartósítja az ételt, úgy az apostolok munkájukkal megízesítik az emberi nemet és megőrzik őket az örökkévalóságra (Hilarius és Szent Jeromos). Aranyszájú Szent János ezzel kapcsolatban azt írja, Jézus azért mondja, hogy az apostolok a föld sója, mert ők az egész világ üdvéért kell, hogy fáradozzanak, nem csak egy nép, Izrael üdvéért. Remigius amikor erről a versről beszél, akkor felidézi az ószövetségi áldozatbemutató módját. Eszerint az áldozati ajándékot, a húst először mindig

besózták, ugyanis ez az égi bölcsességnek az íze. De mi történik akkor, ha „a só ízet veszti”? Ha a tanító tévedne, ki javítja ki? Akkor nem marad más, mint kivetni őt a tanítói hivatalából (Glossa). Ezért mondhatjuk, hogy a keresztények feladata nagy felelősség is egyben.

Aranyszájú Szent János a 14-16. vers kapcsán visszatér a 13. versre is, amikor azt állítja: amíg a só tartósítja a dolgokat, addig a fény mindig jobbra teszi azokat. Azért mondja, hogy az apostolok a föld sója és a világ világossága, mert az apostolok a zsidók és a keresztények számára a só (hiszen mindkettő már ismeri Istent), de a pogányok számára világosság (hiszen ők még nem ismerik Istent). Máshol ezt úgy olvashatjuk, hogy az Úr úgy küldi az apostolokat maga előtt, mint ahogy a Nap a sugaraival melegíti fel és világítja meg a földet (Remigius). A hegyre épített város hasonlatát Hilarius magyarázza, azt mondja, hogy a hegyre épített város az apostolokat jelképezi, akiknek nem szabad félelmükben elmenekülniük és elbújniuk, hanem tovább kell hirdetniük az örömhírt. Béda szerint Krisztus meggyújtotta a mécsest, de ezt a mécsest nem lehet letakarni és a törvény keretei közé szorítani, és nem lehet az sem, hogy egy nép magának kisajátítsa, hanem mindenkinek részesülnie kell a fényéből. Szerinte a gyertyatartó az egyházat szimbolizálja. Az utolsó vershez Szent Ágoston azt a kommentárt fűzi, hogy önmagában a jócselekedetek nem érnek semmit, ha nem társul hozzá az Isten dicsérete.

2.2. Tanítóhivatali nézőpont

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

A világ világossága

1243 A fehér ruha szimbolikusan jelzi, hogy a megkeresztelt Krisztust öltötte magára, Krisztussal együtt föltámadott. A húsvéti gyertyáról meggyújtott keresztelési gyertya azt jelenti, hogy Krisztus megvilágosította a megkereszteltet. Krisztusban a megkereszteltek "a világ világossága" (Mt 5,14). Az újonnan megkeresztelt az egyszülött Fiúban most már Isten gyermeke.

Elmondhatja Isten gyermekeinek imádságát: a Miatyánkot.

2105 A hiteles kultusz Isten felé az embernek egyénileg és társadalmilag egyaránt kötelessége. Ez "hagyományos katolikus tanítás az embereknek és a csoportoknak az igaz vallás és Krisztus egyetlen egyháza iránti erkölcsi kötelességéről". Az Egyház,

szüntelen hirdetve az evangéliumot az embereknek, azon fáradozik, hogy akik hallgatják az evangéliumot, át tudják hatni a közösség "gondolkodását és erkölcsait, törvényeit és szervezeteit", melyben élnek. A keresztények társadalmi kötelessége, hogy tiszteljék és ébresszék föl minden emberben az igaz és a jó szeretetét. Meg kell ismertetniük az egyedül igaz vallást, mely a katolikus és apostoli Egyházban létezik. A keresztények arra hivatottak, hogy a világ világossága legyenek. Az Egyház ezáltal mutatja meg Krisztus királyságát a teremtés és különösen az emberi társadalmak fölött.

2466 Jézus Krisztusban Isten igazsága teljes mértékben megnyilvánul. Ő, akit kegyelem és igazság tölti be, "a világ világossága" (Jn 8,32). Ő az igazság. Mindaz, aki hisz Őbenne, nem marad sötétségben. Jézus tanítványa megmarad az Ő beszédében, hogy megismerje az igazságot, mely megszabadít és megszentel. Jézust követni annyit jelent, mint az igazság Lelkéből élni, akit az Atya küld az Ő nevében, és aki bevezet "a teljes igazságba" (Jn 16,13). Jézus tanítványainak az igazság föltétlen szeretetét tanítja: "A ti beszédek legyenek: az igen igen, a nem nem" (Mt 5,37).

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál: Ecclesia de Eucharistia

22. Amikor az Új Szövetség népe egyesül Krisztussal, egyáltalán nem zárkózik önmagába, hanem „szentséggé” válik az egész emberiség számára, a Krisztus által megvalósított üdvösség jelévé és eszközévé, a világ világosságává és a föld sójává (vö. Mt 5,13-16) mindenki üdvösségére. Az Egyház küldetése folytatja Krisztus küldetését:

„Miként engem küldött az Atya, én is küldelek titeket” (Jn 20,21). Ezért a keresztyánok eucharisztikus megörökítéséből s a Krisztus testével és vérével való közösségből meríti az Egyház a küldetésének teljesítéséhez szükséges lelki erőt. Így válik az Eucharisztia az egész evangelizáció *forrásává és csúcspontjává*, hiszen annak célja az emberek közössége Krisztussal s benne az Atyával és a Szentlélekkel.

Ferenc pápa: Evangelii Gaudium

92. Ebben rejlik az igazi gyógyulás, lévén hogy a másokkal való kapcsolatba lépésünk módja valóban meggyógyít, s nem megbetegít bennünket. Ez egy misztikus, szemlélődő testvériség, mely képes felnézni a felebarát szent nagyságára, képes minden emberi lényben felfedezni Istent, akinek szeretetéhez

kapcsolódva el képes viselni az együttélés terheit, képes kitárni a szívét Isten szeretete előtt, hogy mások boldogságát úgy keresse, ahogyan azt jószágos Atyjuk keresi. Éppen ebben a korszakban, még ott is, ahol „kisdéd nyáját” alkotnak (Lk 12,32), az Úr tanítványai arra hivatottak, hogy olyan közösségként éljenek, mely a föld sója és a világ világossága (vö. Mt 5,13-16). Arra vannak meghívva, hogy legyenek a tanúi egy mindig új módon evangelizáló összetartozásnak. Ne hagyjuk, hogy elrabolják tőlünk a közösséget!

2.3. Liturgikus nézőpont

2.3.1. Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

Jézus tanítványainak két metaforában jelöli meg a világbeli szerepüket: ők a föld sója és a világ világossága. Az irgalmas jócselekedetek itt is hangsúlyt kapnak: „Úgy világítson a ti világosságtok az emberek előtt, hogy látva jótetteiteket, magasztalják mennyei Atyátokat!”. (Mt 5,16)

A rászorulók megsegítésének fontossága jelenik meg kiemelten az *olvasmányban* (Iz 58,7-10). Az éhezők megettetése, a hajléktalan befogadása, a mezítelen felöltöztetése, az embertársakhoz való odafordulás a Mt 25-beli irgalmasság cselekedeteit vetíti előre. Az ilyen jótettekre céloz az evangélium, melyet látva magasztalhatják az emberek az Istent. A *válaszos zsoltárban* is (Zsolt 111,4-5. 6- 7.8a.9) olvashatunk az egymás iránti irgalmasság jelentőségéről. Az igaz ember eszerint irgalmas, jószágos, igazságos, bőséges adományt ad a szegényeknek, kölcsönt szívesen ad és a törvény szerint cselekszik mindenben. A két választható *áldozási énekből* a *második* a boldogmondásokból idéz (Mt 5,5-6). Az evangélium ráirányítja a figyelmet e sorokat illetően arra, hogy Jézus követőinek is irgalmasan kell fordulni a szomorkodókhoz, rászorulókhöz, így elővételezve Isten eljövendő uralmát. Az *egyetemes könyörgések* is döntően az irgalmasság cselekedeteit emelik ki. A papi *bevezetőben* elhangzik: „Kérjük Istentől az irgalmas lelkület ajándékát, amely kedvessé tesz minket mennyei Atyánk előtt!”. Az első könyörgés azt kéri, mindig szívesen gyakoroljuk az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit, kapcsolódva ezzel az evangélium mellett az egész liturgia vezérfonalához. A második kifejezetten az evangéliumi metaforákat idézi: „Add, hogy Egyházad a föld sója és a világ világossága legyen!”. A negyedik pedig a Krisztus-követéshez kér segítséget, melyből fakadóan segíthetünk a rászorulókon. A jócselekedetek és a tettek fontossága jelenik meg az *áldozás utáni*

könyörgésben is: „Segíts, hogy egyek legyünk Krisztusban, és örömmel munkálkodjunk az egész világ üdvösségén”.

Az Istent követők fényessége, mint lámpás jelenik meg az evangéliumban, s ehhez kapcsolódnak az olvasmány szavai is: „akkor felragyog a sötétségben világosságod” (Iz 58,10). Ez a liturgiában gyakran megjelenő fényszimbolika tér vissza a *válaszos zsoltárban* „Az igaz ember világít, mint fény a sötétségben” (vö. Zsolt 111,4a). Visszaköszön ez az alleluja versben is (vö. Jn 8,12):

„Én a világ világossága vagyok [mondja a mi Urunk], aki engem követ, övé lesz az élet világossága”. A jánosi szakaszban Jézus saját magáról mondja, hogy ő a világ világossága és a követésére biztat.

További fontos motívum a mai liturgikus szövegekben, hogy mindez – a jócselekedetek, az üdvösség munkálása – alapvetően az Isten kegyelméből, lehajló szeretetéből mehet végbe. Ez fogalmazódik meg a *kezdő könyörgésben*: „Urunk, Istenünk, őrizd szüntelen jóságoddal Egyházadat és erősítsd mindenkor oltalmaddal, mert csak a te kegyelmedre hagyatkozhat”. Ehhez kapcsolható a *szentlecke* (1Kor 2,1-5) tanítása is: „Tanításom és igehirdetésem ezért nem a bölcsesség elragadó szavaiból állt, hanem a lélek és az erő bizonyosságából, hogy hiteteknek ne emberi bölcsesség, hanem Isten ereje legyen az alapja” (1Kor 2,4-5) – minden emberi jószág gyökereiben Isten jósága és ereje fedezhető fel. A két választható *áldozási ének* közül az *első* (Zsolt 106,8-9) is ehhez a gondolathoz tartozik: „Adjunk hálát az Úrnak jóságáért, az emberek fiaival tett nagy csodáiért, mert bő vizet adott a szomjazóknak, és az éhezőket jóllakatta”.

2.3.2. Liturgikus énekek

Éneklő Egyház 204-es éneke

Gitáros énekek:

Indulj és menj, hirdesd szavam..

<https://www.youtube.com/watch?v=SN1YBqMiJWU>

Csiszér László: Uram, a te Igéd lámpás

<https://www.youtube.com/watch?v=eTAI5BRyvXE>

2.4. Pedagógiai nézőpont

2.4.1. Tantörténet

Örökség

Egy bizonyos hegyi faluban évszázadokkal ezelőtt egy nemesember azon gondolkodott, hogy milyen örökséget hagyjon a falu lakóinak. Végül eldöntötte, hogy templomot épít hagyatékként. A templomépítés tervét titokban tartotta egészen a befejezésig. Amikor az emberek összegyűltek, csodálkoztak a templom szépségén és tökéletességén. Sok dicsérő megjegyzés után egy jó megfigyelő megkérdezte: - "De hol vannak a lámpák? Miként világítják meg a templomot?" - Anélkül, hogy válaszolt volna, a nemes rámutatott a falon lévő lámpatartókra, aztán minden egyes családnak adott egy lámpát, hogy vigyék magukkal az istentiszteletre és függeszték fel a falra: - "Valahányszor itt vagytok, az a hely, ahol ültök, világos lesz - felelte a nemesember. - Amikor pedig nem lesztek itt, az a hely sötét lesz. Amikor távol maradtok a templomtól, Isten házában bizonyos része sötétben marad."

<http://ajnacsko-plebania.webnode.hu/heti-lelekiemelo-2/>

Egy mosolyon múlt

Egyszer egy pap New York Bowery nevű részén járt, ahol sok a hajléktalan. Három barátjával épp a komp felé igyekezett. Útközben láttak egy rongyokba öltözött embert a járdán ülni. Nagyon piszkos volt, és szemmel láthatóan depressziós. Amikor a tekintete összetalálkozott a papéval, intett neki, hogy menjen oda hozzá. A pap meghatottan elindult felé. A barátai azonban gyorsan rászóltak: „Csak nem mész oda ahhoz a csavargóhoz?!” A pap elengedte a füle mellett barátai figyelmeztetését, és odalépett a hajléktalanhoz. Pár szót váltott vele. Aztán rámosolygott és indult a komphoz. Amint a beszállásra várakoztak, a hajléktalan futva odajött hozzá, és zokogott, mint egy gyerek. Előhúzott egy fegyvert, és azt mondta: "Atyám, ma reggel, mielőtt találkoztunk, arra készültem, hogy befordulok egy sikátorba, és szétloccsantom a fejemet. Amikor ön felbukkant, intettem, és ön odajött. Válaszolt a hívásomra és a könyörgésemre. Aztán úgy beszélt velem, ahogy azzal beszélnek, akit szeretnek, de nem ez tartott vissza attól, amit terveztem. Távozóban a szemembe nézett, és rám mosolygott. Hét év óta ez

volt az első jele az emberi szeretetnek, ami felém irányult, és el akartam mondani, hogy a mosolya visszaadta ma az életemet." Aztán beszélgettek még egy kicsit kettesben, a pap megtudta, hogy ez az ember valamikor orvos volt a John Hopkins Kórházban. A pap megáldotta, majd folytatta útját.

Később a pap elment a kórházba, és kérdezősködött a férfi felől. Különböző orvosoknak és nővéreknek említette meg az illető nevét, és azt mondták, hogy tényleg orvos volt itt, de valami probléma miatt távozott. Senki sem tudta megmondani, hogy hol tudná megtalálni.

Három évvel később csörög a telefon, és egy kellemes hang üdvözli a papot.

"Halló, itt Dr. Lawson. Emlékszik még rám? A kikötőben találkoztunk. Ismét itt vagyok a kórházban. Csak azt akartam mondani, hogy milyen sok múlik egy mosolyon - néha minden egy mosolyon múlik."

<http://ajnacsko-plebania.webnode.hu/heti-lelekemelo-2-/>

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

Túrmezei Erzsébet

AMERRE MOST JÁR

Annyi szívben felébred valami
hívogató vágy: útra kelni egyszer.
Járni, amerre Jézus lába járt.
Látni a Golgotát látó szemekkel.
Hallgatni az olajfák suttogó
beszédét... azt a titkos, bús beszédet.
A szent helyen, hol imádkozva vérzett,
belenézni a holdas éjszakába.
Ellátogatni kis Betániába,
mindenüvé, amerre elhaladt.
És lélekben királlyá gazdagodni

a szent, ezer emlékű út alatt.

Nekem ez a vágy idegen maradt.
Más volt a vágyam: Nőtt... növekedett...
lett belőle sóvárgás, akarat,
követelés: egyedül arra menni,
amerre Jézus lába most halad.

Nem von a régi csodák földje.
Új csodák életföldje vár.
Feltámadást, erőt ujjongva hirdet
a százvirágba zsendülő határ.
S az élő Krisztus feltámadva jár.
Magyar nyomort gyógyít. Édestestvérem
vak szemét nyitja színre, fényre meg.
S bár útait szememmel el nem érem,
A lelken sejtésük átremeg.

Mért mennék messze, idegen vidékre
keresni, földi útja merre vitt?
Most akarom a lépteit követni:
Az élő Krisztus lépteit.

<https://keresztynversek.wordpress.com/tag/krisztus-kovetese/>

Keszei István

A képzelet sója

Légy só!
Adj ízt az íztelennek!

Szemernyi életed
boldog önátadással
oldódjon szét az időben!

Ne a bölcsesség sója,

a képzelet virágzó sója légy!
Adj ízt a sejtelemnek!

<https://www.poet.hu/vers/61528>

Bűn

Hogy születik a bűn? Mig színrebuggyan
a csiklandozó, csepp erecske habja,
szád szélén, mint szappanos őrület,
surrogó szavak, síkosbőrű tett –
hogya fogja addig hangját hangtalanra?

Arcod kendőzi észrevétlen árját,
de átvizesül arcod, mint a kendő,
s foltokban üt ki a mosogató-
lé-ízű, zsíros, emberszagú tó,
s hullák hortyognak orrodon keresztül.

Mert mind megölted a halottakat,
mert szótagokkal méred az időt,
órájaként a folyton-pusztulásnak,
hogya mind – hiába-rejtekezve – lássa,
mivé teszed, hová alázod őt!

Idővel játszol, s a közjó nem ad
védőlevelet magánbűneidnek,
s ha ad, didergő juharfalevél
perdül cikázó ablakod elé:
a tébolyt és a halált elkövette.

Hiába jársz, hiába félsz, kiáltasz,
sorok rácsán elméd hiába rág,
s hiába futnál bármiféle hegyre,
a leghegyesebb, szűk, isteni kegyre:
keresztbecsíkossá árnyuk szállna rád!

https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/NEMESNAGY/nemesnagy00386_kv.html

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Hogyan lehetek „só és világosság” ma és itt?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Urunk, Istenünk, őrizd szüntelen jószággal Egyházadat és erősítsd mindenkor oltalmaddal, mert csak a te kegyelmedre hagyatkozhat. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké.

Szerzetesi közösségek imája:

Jézus, Te vagy az Atya dicsőségének fénye és lényegének képmása. Te mutatod meg az Isten gazdagságát. Általad árad ránk az Ő fénye. A keskeny úton irányt mutatsz, melyen indulni és tovább jutni akarunk

Szent Lélek, Boldogító Égi Tűz, gyújts lángot szívünkben. Vezérelj gondolatainkat, szavainkat és irányítsd cselekedeteinket.

Ámen

Assisi Szent Ferenc Betegápoló Nővérei

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

Holt-tenger sós partja

Forrás: <https://pixabay.com/photos/israel-dead-sea-nature-water-blue-2779389/>

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus engem is meghív arra, hogy mások számára „só és világosság” legyek.

6. Actio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Vizsgáljam meg gyakran, hogy szavaim, cselekedeteim másokat közelebb visznek-e a mennyei Atyához!